

دبیرخانه کشوری
مدیران دوره اول متوسطه

اداره کل آموزش و پرورش استان رفسنجان
معاونت آموزش متوسطه

وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش دوره اول متوسطه

ویژه دبیران ادبیات فارسی
و دانش آموزان دوره اول متوسطه

شیوه نامه اجرایی جشنواره

گلستان خوانان

در بومستان مدرسه

سرگودگان ۱۳۹۸
موقت سید مرتضی

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

«از گلستان من بیر ورقی»

شیوه نامه اجرایی جشنواره «گلستان خوانی در بوستان مدرسه»

ویژه دبیران ادبیات و دانش آموزان دوره اول متوسطه

۱۴۰۱-۱۴۰۲

بخش گلستان خوانی

موضوع

گلستان سعدی از جمله آثار کلاسیک فارسی است که همواره مورد استقبال مردم بوده است. «ذکر جمیلش در افواه عوام افتاده است و صیت سخنش در بسیط زمین رفته و رقعۀ منشآتش هم چون کاغذ زر می برند.» تأثیر گسترده گلستان بر آموزه های تربیتی و اخلاقی پیوسته در نهاد آموزش چه به صورت مدرن و چه قبل از آن مشهود و مشخص است. این تأثیر تنها در قالب تفنن نبوده است، بلکه الگوها و رویکردهای تربیتی را در جغرافیای ایران از گذشته تاکنون شکل بخشیده است. عیسی صدیق در «ایران مدرن و نظام آموزشی آن» از این موارد با عنوان سنت های آموزشی نام می برد که منجر به اقتدار و توان مطلق معلم در انتخاب یادگیرنده شده است (صدیق، ۱۳۹۸: ۷۳).
به نظر می آید با توجه به تغییر شیوه های تربیتی در عصر امروز، نیاز است که این آموزه ها با توجه به دیدگاه های تعلیم و تربیت جدید به روز شود.

مقدمه و
ضرورت

الف - ویژه دبیران:

- قالب های آثار ارسالی به بخش دبیران

- خاطره و تجربه های زیسته
- داستان کوتاه
- مقاله علمی

○ تولید محتوای الکترونیکی در محیط برنامه های کدنویسی اسکرچ سینیور و پایتون

- ویژگی های آثار ارسالی به بخش دبیران

- حجم آثار باید بین ۵۰۰ تا ۱۵۰۰ واژه باشد و بزرگی فایل آن بیش از ۱۵ مگابایت نباشد.
- آثار خود را در یک فایل ورد و یک فایل پی دی اف همراه با شناس نامه آن ها ارسال کنید.
- نکات ویرایشی و نگارشی را در نگارش آثار رعایت کنید.
- منابع مورد استفاده را ذکر کنید.
- ارسال مستندات جانبی (فیلم، عکس، و ...) اختیاری است.

قالب و
ویژگی ها
ی آثار

ب - ویژه دانش آموزان:

- قالب آثار ارسالی به بخش دانش آموزی

- انتخاب، فراگیری و بهره‌برداری از نمونه‌های برگزیده گلستان
- تولیدهای خلاقانه تصویری - متنی
- تولید محتوای الکترونیکی در محیط برنامه‌های کدنویسی اسکرچ مقدماتی (جونپور)

- ویژگی‌های آثار ارسالی به بخش دانش آموزی

- حجم آثار باید بین ۵۰۰ تا ۲۵۰۰ واژه باشد و بزرگی فایل آن بیش از ۱۵ مگابایت نباشد.
- آثار خود را در یک فایل ورد و یک فایل پی‌دی‌اف همراه با شناس‌نامه آن‌ها ارسال کنید.
- نکات ویرایشی و نگارشی را در نگارش آثار رعایت کنید.
- منابع مورد استفاده را ذکر کنید.

الف - ویژه دبیران:

۱- استخراج یک یا چند آموزه بنیادین تربیتی و آموزشی از یکی از باب‌های گلستان سعدی، با توجه به تقابل، تشابه و تفاوت‌های آن آموزه یا آموزه‌ها با منابع تربیتی، خاطرات و تجارب زیسته خود. برای مثال:

پرتو نیکان نگیرد آن‌که بنیادش بد است تربیت نااهل را چون گردکان بر گنبد است
شمشیر نیک از آهن بد چون کند کسی ناکس به تربیت نشود ای حکیم کس^۱

۲- ارائه آموزه‌های تربیتی و آموزشی گلستان سعدی، در قالب خاطره یا نوشتار تجربی یا داستان کوتاه

۳- ارائه مقاله علمی بر اساس آموزه‌های تربیتی گلستان و با مراجع به منابع تربیتی و اسناد بالادستی و بررسی نسبت میان آموزه‌های گلستان سعدی با مفاهیم مطرح شده در این منابع و اسناد بالادستی

۴- تولید محتوای الکترونیکی (با استفاده از نرم‌افزارهای کدنویسی اسکرچ سنیور و پایتون)

ب - ویژه دانش آموزان

این بخش برای سهولت مشارکت دانش‌آموزان، به صورت مرحله‌بندی شده و نظام‌مند در دو محور الف و ب، به شرح ذیل تنظیم شده است:

محورها
ی
جشنواره

(۱) سعدی شیرازی، مصلح‌الدین عبدالله؛ گلستان؛ تصحیح و توضیح غلامحسین یوسفی، چاپ سیزدهم؛ تهران، خوارزمی، ۱۳۹۷، ص ۲۰ و ۲۱.

	<p>الف - گلستان خوانی</p> <p>- مراحل:</p> <p>۱) یکی از بیت‌های پیوست شماره ۱ را انتخاب کنید.</p> <p>۲) فرض کنید در قرن دهم یا یازدهم هجری، محصل یک مکتب‌خانه هستید و امروز بیت انتخاب شده را می‌خوانید. حالا با این تصور که خودتان هم در مکتب‌خانه هستید، نوشته‌ای خلاقانه متناسب با بیت انتخاب شده تولید کنید. همچنین دانش آموزان می‌توانند نوشته خلاقانه خود را درباره بیت انتخابی با تصور در فضای عصر دیجیتال و شرایط الزامات این عصر تنظیم کنند.</p> <p>۳) انتخاب قالب نوشته آزاد است؛ اما حجم آن نباید بیش تر از ۲۵۰۰ کلمه باشد.</p> <p>• چنانچه قالب نوشته (اثر) به صورت نمایشنامه کوتاه باشد، دانش آموزان می‌توانند آن را به صورت نمایشنامه رادیویی یا پادکست اجرا نموده و علاوه بر ارسال نوشته، فایل آن را هم برای دبیرخانه فراخوان ارسال کنند. (زمان فایل صوتی یا پادکست حداکثر پنج دقیقه باشد).</p> <p>۴) نوشته‌ها می‌توانند طنز یا جدی باشند؛ اما نوشته‌های طنز بیش تر مورد توجه خواهند بود.</p> <p>۵) در قالب یک فایل ورد و پی‌دی‌اف، متن تولید شده را همراه با شناسنامه اثر ارسال کنند.</p>
مخاطبان	- دبیران ادبیات و دانش آموزان دوره اول آموزش متوسطه
تقویم اجرایی	<p>- ابلاغ طرح به مدارس: ۱۰ بهمن ۱۴۰۱</p> <p>- اطلاع رسانی و ابلاغ به مدارس: ۱۵ بهمن ۱۴۰۱</p> <p>- شروع دریافت آثار: ۲۰ بهمن ۱۴۰۱ تا ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۲</p> <p>- اعلام نتایج داوری: ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۲</p> <p>- برگزاری مراسم اهدای جوایز برگزیدگان مناطق: ۵ تیر ۱۴۰۲</p> <p>- برگزاری مراسم اهدای جوایز برگزیدگان استانی: ۱۵ تیر ۱۴۰۲</p> <p>- برگزاری مراسم پایانی و اهدای جوایز برگزیدگان کشوری: اوایل مرداد ۱۴۰۲</p>
مجریان	دفتر آموزش دوره اول متوسطه با همکاری دبیرخانه‌های کشوری زبان و ادبیات فارسی و گروه مدیران
توضیحات	<p>آثار بخش گلستان خوانی می‌بایست به آدرس ایمیل golestan.khani@gmail.com به دبیرخانه</p> <p>کیفیت بخشی درس ادبیات فارسی مستقر در استان کردستان ارسال شود</p>

«از گلستان من ببر ورقی»

شیوه نامه اجرایی جشنواره «گلستان خوانی در بوستان مدرسه»

ویژه دبیران ادبیات و دانش آموزان دوره اول متوسطه

۱۴۰۱-۱۴۰۲

موضوع	بخش پویش بوستان مدرسه
مقدمه و ضرورت	<p>مهارت آموزی در پرورش درختان و گیاهانی که قابلیت رشد، پرورش و تکثیر در شرایط آب و هوایی و بستر مدرسه را دارند، با اهدافی نظیر کارآفرینی، مسئولیت پذیری، تقویت روحیه ایثار، گذشت، فداکاری و تخصیص مناسب فضای مدرسه به فعالیت های دانش آموزی در رابطه با حراست، حفاظت و بهبود محیط زیست محقق می شود. همچنین ایجاد موقعیت های جدید یادگیری با استفاده از محیط های متنوع از طریق جانمایی و توسعه فضای سبز، توسط دانش آموزان با راهنمایی و هدایت دبیران کاروفناوری و علوم تجربی و مشارکت سایر دبیران مورد تاکید می باشد.</p> <p>به ده نفر از صاحبان بهترین فیلم ها به قید قرعه جوایزی اهدا خواهد شد.</p>
فرایند شرکت در پویش	<p>ضروریست در این بخش از مراحل اجرای فعالیت (کاشت گیاه و زیباسازی فضای مدرسه) توسط دانش آموزان مستنداتی در قالب فیلم و تصویر با نظارت مدیر و دبیران مربوطه تهیه شود.</p> <p>نکته: این بخش صرفاً ویژه دانش آموزان است.</p> <ul style="list-style-type: none">○ دانش آموز یک فیلم دو دقیقه ای ضبط کرده و به آی دی @mt_razavi_golestan در پیام رسان شاد به دبیرخانه گروه مدیران مستقر در استان خراسان رضوی ارسال کند.○ ابتدای فیلم عبارتی مانند « این فیلم برای پویش تهیه شده است» گفته شود.○ دانش آموز نام خود و سایر اعضای تیم را به همراه نام مدرسه، نام معلم راهنما، نام شهرستان، منطقه و نام استان را ذکر کند.○ سپس روند تهیه گل / گیاه، نام گل / گیاه، شرایط نگهداری آن، زمان کاشت، شرایط نورگیری، آبیاری و دیگر اطلاعات لازم را بیان کند.○ برای هر گل گزارش روند رشد آن به صورت هفتگی در نرم افزار اکسل ثبت شود و نموداررشد آن در محیط اکسل طراحی شده و در فیلم نیز نمایش داده شود.○ حجم فیلم ارسالی می بایست کمتر از ۲۰ مگابایت باشد.

<p>۱. تهیه فهرستی از درختان، گیاهان و گل‌هایی که می‌توان در شرایط آب و هوایی شهرها، مناطق و محله‌های مختلف هر مدرسه پرورش داد.</p> <p>۲. آماده‌سازی بخشی از فضای مدرسه برای کاشت و نگهداشت درختان، گیاهان و گل‌های مورد نظر یا تهیه گلدان برای انجام این کار.</p> <p>۳. تهیه درخت، گل یا گیاهان مورد نظر جهت کاشت</p> <p>• صره: در صورتی که فضای فیزیکی مدرسه برای جانمایی گلدان‌ها به تعداد دانش‌آموزان کافی نباشد، می‌توان دانش‌آموزان هر کلاس را گروه‌بندی نموده و مسئولیت نگهداشت از هر گلدان را به یک گروه واگذار کرد. لازم به ذکر است در این مورد نظارت بر انجام کارگروهی برای مشارکت تمامی اعضای گروه، در فرایند اجرای پروژه مورد تاکید است.</p> <p>** این بخش با نظارت مدیر مدرسه و همراهی دبیر کاروفن‌آوری اجرا شود.</p>	<p>اقدامات لازم</p>
<p>- مدیران، معاونان و دبیران کار و فناوری و علوم تجربی و دانش‌آموزان دوره اول آموزش متوسطه</p>	<p>مخاطبان</p>
<p>- ابلاغ و اطلاع‌رسانی طرح به مدارس: نیمه اول بهمن ماه ۱۴۰۱</p> <p>- انتخاب گیاهان توسط دبیرکار و فناوری و دانش‌آموزان: تا آخر بهمن ماه</p> <p>- جانمایی، تهیه گلدان و کاشت گیاهان در فضای مدرسه از بهمن تا آخر فروردین ماه ۱۴۰۲</p> <p>- نگهداشت و تهیه گزارش از روند رشد گیاهان توسط دانش‌آموزان در محیط اکسل: طول سال تحصیلی</p> <p>- تهیه گزارش مستند و ارسال به منطقه: تا آخر اردیبهشت ماه ۱۴۰۲</p> <p>- اعلام نتایج داوری سطح منطقه به استان: ۱۵ خرداد ماه ۱۴۰۲</p> <p>- برگزاری مراسم اهدای جوایز برگزیدگان مناطق: آخر خرداد ماه ۱۴۰۲</p> <p>- اعلام نتایج داوری سطح استان: ۱۵ تیر ماه ۱۴۰۲</p> <p>- برگزاری مراسم اهدای جوایز برگزیدگان استانی: تا آخر تیر ماه ۱۴۰۲</p> <p>- ارسال گزارش مستند به دبیرخانه کشوری مدیریت آموزشی: تا آخر تیر ماه ۱۴۰۲</p>	<p>تقویم اجرایی</p>
<p>دفتر آموزش دوره اول متوسطه با همکاری دبیرخانه‌های کشوری زبان و ادبیات فارسی و گروه مدیران</p>	<p>مجریان</p>
<p>آثار بخش بوستان مدرسه می‌بایست به شماره ۰۹۹۲۳۲۵۰۱۵۰/آی‌دی @mt\razavi_golestan در پیام‌رسان شاد به دبیرخانه کشوری مدیران دوره اول متوسطه مستقر در استان خراسان رضوی ارسال شود.</p>	<p>توضیحات</p>

فرم داوری آثار جشنواره گلستان خوانی در بوستان مدرسه (بخش دبیران)						
ردیف	سنجه‌های داوری					
۱	۵	۴	۳	۲	۱	عنوان و مشخصات اثر (با توجه به محتوای آن)
۲						استخراج درست آموزه‌ها
۳						انتخاب قالب مناسب با توجه به موارد این شیوه‌نامه
۴						نسبت‌یابی درست و مستدل با توجه به منابع معتبر
۵						رعایت فرم آثار براساس شیوه‌نامه
۶						جذابیت برای مخاطب
۷						نوآوری در نسبت‌یابی و بیان آن در قالب موردنظر
۸						ویژگی‌های فنی و ادبی و یا کیفیت تصویر (از نظر حرفه‌ای و وضوح)
۹						انسجام صوری و محتوایی: نظم منطقی در ارائه مطالب، عنوان بندی‌های مناسب، استواری جملات و روایت‌ها و ساختار کلی اثر
۱۰						کاربردی بودن نتایج و دستاوردهای اثر (از لحاظ پاسخ‌گویی به نیازهای علمی و آموزشی و مشکل‌گشایی در یک زمینه‌ی خاص)
مجموع امتیازات (آثاری که امتیاز بیشتر از ۵۰ را کسب کنند به مرحله منطقه و آثار حائز امتیاز بیش از ۷۰ به مرحله استانی راه خواهند یافت. از میان آثار مرحله استانی تعدادی به عنوان برگزیده کشوری انتخاب خواهد شد).						
فرم داوری آثار جشنواره گلستان خوانی در بوستان مدرسه (بخش دانش‌آموزان)						
ردیف	سنجه‌های داوری					
۱	۵	۴	۳	۲	۱	عنوان و مشخصات اثر (با توجه به محتوای آن)
۲						رعایت ساختار یک نوشتار خاطره‌ای، بیان تجربه و ... (بخش‌های نوشته و ویژگی‌های آن‌ها)
۳						رعایت تناسب قالب و زبان نوشتار و محتوای تولیدی
۴						رعایت فرم آثار براساس شیوه‌نامه
۵						پرورش نوشته با توجه به بیت انتخاب‌شده
۶						جذابیت برای مخاطب
۷						نوآوری در برقراری ارتباط میان تصویر و نوشته
۸						کیفیت تصویر (از نظر حرفه‌ای و وضوح)
۹						ویژگی‌های فنی و ادبی
۱۰						انسجام صوری و محتوایی: نظم منطقی در ارائه مطالب، عنوان بندی‌های مناسب، استواری جملات و روایت‌ها و ساختار کلی اثر
مجموع امتیازات (آثاری که امتیاز بیشتر از ۵۰ را کسب کنند به مرحله منطقه و آثار حائز امتیاز بیش از ۷۰ به مرحله استانی راه خواهند یافت. از میان آثار مرحله استانی تعدادی به عنوان برگزیده کشوری انتخاب خواهد شد).						

شناسنامه آثار

عنوان آموزه	رشته تدریس / پایه تحصیلی	مدرسه	ناحیه / منطقه	شهرستان	استان	کد پرسنلی (برای دبیران)	نام و نام خانوادگی

پیوست شماره ۱ (بیت‌های پیش نهادی)

دیباچه
<p>ابرو باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری خواب نوشین بامداد رحیل / بازدارد پیاده را ز سبیل</p>
باب اول: در سیرت پادشاهان
<p>تا مرد سخن نگفته باشد / عیب و هنرش نهفته باشد سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد بنی آدم اعضای یکدیگرند / که در آفرینش زیک گوهرند چو عضوی به درد آورد روزگار / دگر عضوها را نماند قرار تو کز محنت دیگران بی‌غمی / نشاید که نامت نهند آدمی ای شکم خیره به نانی بساز / تا نکنی پشت به خدمت دو تا</p>
باب دوم: در اخلاق درویشان
<p>هر که عیب دگران پیش تو آورد و شمرد / بی‌گمان عیب تو پیش دگران خواهد برد خوش است زیر مغیلان به ره بادیه خفت / شب رحیل ولی ترک جان نباید گفت به غدر و توبه توان رستن از عذاب خدای / ولیک نمی‌توان از زبان مردم رست</p>
باب سوم: در فضیلت قناعت
<p>نه چندان بخور کز دهانت برآید / نه چندان که از ضعف جانت برآید هر که نان از عمل خویش خورد / منت حاتم طایی نبرد گفت چشم تنگ دنیا دار را / یاقناعت پر کند یا خاک گور</p>
باب چهارم: در فواید خاموشی
<p>سخن را سرست ای خردمند و بن / میاور سخن در میان سخن خداوند تدبیر و فرهنگ و هوش / نگوید سخن تا نبیند خموش گر تو قرآن بدین نمط خوانی / ببری رونق مسلمانی</p>

باب پنجم: در عشق و جوانی

دلارامی که داری دل دراو بند / دگر چشم از همه عالم فروبند
تو را تا قدر خویشتن باشد / پیش چشمت چه قدر من باشد؟
آهوی پالهنک در گردن / نتواند به خویشتن رفتن

باب ششم: در ضعف و پیری

خواجه در بند نقش ایوان است / خانه از پای‌بست ویران است
چون پیر شدی ز کودکی دست بدار / بازی و ظرافت به جوانان بسپار
چه خوش گفت زالی به فرزند خویش / چه دیدش پلنگ‌افکن و پیلتن
گر از عهد خردیت یاد آمدی / که بیچاره بودی در آغوش من
نکردی در این روز بر من جفا / که تو شیرمردی و من پیرزن

باب هفتم: در تأثیر تربیت

پادشاهی پسر به مکتب داد / لوح سیمینش بر کنار نهاد
بر سر لوح او نیشته به زر / جور استاد به که مهر پدر
چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن / که می‌گویند ملاحان سرودی
اگر باران به کوهستان نیارد / به سالی دجله گردد خشک رودی
بوریا با ف اگر چه بافنده‌است / نبرندش به کارگاه حریر
جور دشمن چه کند گر نکشد طالب دوست / گنج و مار و گل و خار و غم و شادی به هم‌اند
اگر ژاله هر قطره‌ای دُر شدی / چو خرمهره بازار از او پُر شدی

باب هشتم: در آداب صحبت

علم چندان که بیش‌تر خوانی / چون عمل در تو نیست نادانی
خامشی به که ضمیر دل خویش / با کسی گفتن و گفتن که مگوی
سخنی در نهان نباید گفت / که بر انجمن نشاید گفت
پیش دیوار آن‌چه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار گوش
بشوی ای خردمند از آن دوست دست / که با دشمنانت بود هم‌نشست
درشتی و نرمی به هم در به است / چو فاصد که جراح و مرهم نه است
درشتی نگیرد خردمند پیش / نه سستی که نازل کند قدر خویش
بسیج سخن گفتن آن‌گاه کن / که دانی که در کار گیرد سخن
گر سنگ همه لعل بدخشان بودی / پس قیمت لعل و سنگ یکسان بودی
یا مکن با پیلبانان دوستی / یا طلب کن خانه‌ای در خورد پیل
ترحم بر پلنگ تیز دندان / ستم‌کاری بود بر گوسفندان